

Scripta

Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna
International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture

SCRIPTA

*Revista Internacional de Literatura i Cultura
Medieval i Moderna*

núm. 2 (desembre 2013)

Universitat de València

SCRIPTA, *Revista internacional de literatura i cultura medieval i moderna*, núm. 2 / desembre 2013 / sumari
ISSN: 2340-4841 · doi:10.7203/SCRIPTA.2.3114

Direcció: Vicent Josep Escartí (Universitat de València)

Secretari: Rafael Roca Ricart (Universitat de València)

Editors: Maite Simon Méndez (Publicacions de la Universitat de València)

J. Enric Estrela Garcia (Universitat de València)

CONSELL DE REDACCIÓ

Anna Maria Babbi, (Università degli Studi di Verona), Josepa Cortés Escrivà (Universitat de València), Eulàlia Duran Grau (Institut d'Estudis Catalans), Antoni Ferrando Francés (Universitat de València), Eulàlia Miralles Jori (Universitat de València), Joan Peytaví Deixona, (Universitat de Perpinyà), Pep Valsalobre Palàcios, (Universitat de Girona)

CONSELL CIENTÍFIC ASSESSOR

Gemma Avenoza Vera (Universitat de Barcelona), Helena Buffery (University College Cork), Júlia Butinyà Jiménez (UNED - Madrid), Antonio Castillo Gómez (Universidad de Alcalá de Henares), Germà Colón Domènech (Institut d'Estudis Catalans), Anna Maria Compagna (Università degli Studi Federico II - Napoli), Antonio Cortijo Ocaña (University of California - Santa Bárbara), Ricardo L. Silveira da Costa (Universidade Federal do Espírito Santo), Dominique de Courcelles (Centre National de la Recherche Scientifique - Paris), Josep Maria Domingo Clua (Universitat de Lleida), Gabriel Ensenyat Pujol (Universitat de les Illes Balears), Immaculada Fàbregas Alegret (Université de Bretagne -Sud), Antoni Furió Diego (Universitat de València), Montserrat Galí Boadella (Benemérita Universidad Autónoma de Puebla), Lluís Gimeno Betí (Universitat Jaume I - Castelló), Albert G. Hauf Valls (Universitat de València), Elisa Martí López (Northwestern University), Joaquim Martí Mestre (Universitat de València), Josep Martines Peres, (Universitat d'Alacant), Vicent Martines Peres (Universitat d'Alacant), Josep Lluís Martos Sánchez (Universitat d'Alacant), Montserrat Piera (Temple University), Mercè Pujol Berché (Université Paris Ouest - Nanterre - La Défense), Patrizio Rigobon (Università degli Studi di Venezia- Ca'Foscari), Valentina Ripa (Università degli Studi di Bari - Aldo Moro), Albert Rossich Estragó (Universitat de Girona), J. Enric Rubio Albarracín (Universitat de València), Flocel Sabaté Curull (Universitat de Lleida), Antoni Simon Tarrés (Universitat Autònoma de Barcelona), Carsten Sinner (Universität Leipzig), Ildikó Szijj (Universitat Eötvös Loránd de Budapest)

Tècnic informàtic: Pedro Castilla Fernández

Auxiliars tècnics: Jose Manuel Carrillo Montero, Joaquín García Lombard

Imatge de la portada: Domingo Barreres

ISSN: *en tràmit*

SOME RIGHTS RESERVED Els textos publicats en aquesta revista estan, si no s'indica el contrari, sota una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 de Creative Commons. Pot copiar-los, distribuir-los i comunicar-los públicament sempre que cite el seu autor i el nom d'aquesta publicació, **SCRIPTA. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna / International Journal of Medieval & Modern Literature & Culture**, no els utilitze per a fins comercials i no faça amb ells obra derivada. La llicència completa es pot consultar en [Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/)

SCRIPTA, *Revista internacional de literatura i cultura medieval i moderna*, núm. 2 / desembre 2013 / sumari

ISSN: 2340-4841 · doi:10.7203/SCRIPTA.2.3114

Sumari

MISCEL·LÀNIA

Miquel Marco Artigas: «La comicitat, la paròdia i aspectes anticlericals en alguns contes plaents catalans: <i>La Disputació d'en Buc ab son cavall</i> i el <i>Testament de Serradell de Vio</i> ».....	1-12
Roxana Recio: « <i>Curial e Güelfa</i> y la prosa corta alegórica: Los <i>Triunfos</i> de Petrarca en la narrativa en catalán del XV».....	13-33
Bob de Nijs: «La música polifònica flamenca del segle XV a les novel·les clàssiques catalanes <i>Tirant lo Blanc & Curial e Güelfa</i> ».....	34-45
Salvador Cuenca Almenar: «Envers un repertori conceptual de la poesia de Narcís Vinyoles».....	46-60
Sergi Barceló Trigueros. «L'estil i la llengua de Miquel Ortigues al <i>Cançoner sagrat de vides de sants</i> ».....	61-83
Antoni Biosca: «Nimfes al Vinalopó. La poesia renaixentista d'un alacantí oblidat, Josep Gosalbes de Cunedo (S. XVI)».....	84-107
Joan Mahiques & Helena Rovira: « <i>Aquí se contienen quatro obras muy santas, todas expurgadas y dos de ellas atribuidas a Joan Timonedá</i> »	108-138
Brauli Montoya Abat: «L'ús comercial de la costa marítima d'Oriola. Edició i notes onomàstiques i lingüístiques sobre el text d'un plet amb la ciutat d'Alacant (1643)».....	139-169
Inés Ravasini: « <i>La Llegenda del llibreter assassí de Barcelona</i> . tradizione e traduzione. note al margine dell'edizione italiana».....	170-177
Francesco De Cristofaro: «Il vaso e i cocci Note in margine a <i>La llegenda del llibreter assassí de Barcelona</i> ».....	178-188

MONOGRÀFIC

Roxana Recio: «La renovació de la narrativa europea: herència i petjades de Boccaccio a la Corona d'Aragó. Monogràfic».....	189-191
Sònia Gros Lladós: «Sobre la presència de Boccaccio en el <i>Curial e Güelfa</i> : la novella X.8».....	192-212
Lola Esteva de Llobet: «Sobre la fortuna de Boccaccio en la tradició peninsular. Las primeras traducciones catalanas y la incorporación de la misoginia en Cataluña».....	213-226
Maribel Campmany Tarrés: «La llegenda del <i>cor menjat</i> a Boccaccio i la seva repercussió en la literatura catalana».....	227-269
Miquel Marco Artigas: «Les cartes-marc de la <i>Història de Valter e Griselda</i> de Bernat Metge i les del <i>Griseldis</i> de Petrarca»	270-282
Roxana Recio: «Autor y lector en la traducción catalana del <i>Decamerón</i> de Boccaccio: análisis de una asimilación».....	283-309
Cesáreo Calvo Rigual: « <i>Curial e Güelfa</i> i Boccaccio: influències lingüístiques».....	310-324
Abby McGovern: «Writing the Antithesis of Maria of Arago: Álvaro de Lluña's Rendering of Giovanni Boccaccio's <i>De claris mulieribus</i> ».....	325-337

RECENSIONS

Antoni Ferrando (ed.). <i>Estudis lingüístics i culturals sobre Curial e Güelfa</i> (Adrià Martí Badia).....	338-343
Antonio Cortijo & Vicent Martines (eds.). <i>Multilingual Joan Roís de Corella. The Relevance of a Fifteenth-Century Classic of the Crown of Aragon / Joan Roís de Corella multilingüe. La importància d'un clàssic de la Corona d'Aragó del segle XV</i> (Joan Vicent Fuertes Zapata)	344-346
Josep-Antoni Ysern i Lagarda & Júlia Butinyà Jiménez (coord.). <i>Adentrándonos en la literatura catalana</i> (Carlos Martínez Mayor)	347-349
Antoni Mas i Forners. <i>Esclaus i catalans. Esclavitud i segregació a Mallorca durant els segles XIV i XV</i> (Vicent Baydal Sala).....	350-354
Jaume Roig. <i>Specchio o Libro delle donne</i> . Intr., trad. it. e note di Aniello Fratta (Oriana Scarpati).....	355-356
Rosa M ^a Gregori. <i>La impressora Jerònima Galés i els Mey (València, segle XVI)</i> (Estefania Ferrer).....	357-362
Joan Veny & Angels Massip (dirs.); Xavier Luna-Batlle (coord.). <i>Col·lecció Scripta</i> (J.C. Villalonga).....	363-367
P. Bellomi, F. Colombini F. & S. Neri (eds.). <i>Progetto Mambriano, Ciclo italiano di Amadis di Gaula. Collezione della Biblioteca Civica di Verona (Stefania Trujillo)</i>	368-370
Josep Enric Estrela. <i>Escriptors i literatura al Calendari llemosí (1874-1883)</i> (Albert Perpinyà Puig).....	371-373

Presentació

1. Arribem al segon número de *Scripta. Revista Internacional de Literatura i Cultura Medieval i Moderna*, després d'una primera experiència que ens encoratja a seguir amb més força encara. De fet, han estat centenars de visites als treballs del primer lliurament, en aquest curt període de temps en què estem en línia, i això, sense dubte, ens ompli de goig i ens assegura que el material que hem posat a l'abast de la comunitat acadèmica ha estat ben rebut. I, encara, ens assenyala que ns trobem en el camí correcte. Com també ho han fet els nombrosos correus electrònics i comunicacions personals de col·legues d'universitats d'arreu del nostre domini lingüístic –i d'allà on hi ha estudis sobre la cultura catalana– que ens han felicitat o ens han aportat idees i suggeriments que ens fan i ens faran millorar, sense dubte.

Per altra banda, volem indicar que, tot i l'evident joventut de la nostra publicació, *Scripta* ja ha assolit algunes fites que ens interessien molt per a una major difusió dels treballs que hi publiquem. En primer lloc, *Scripta* ja es troba convenientment a l'abast a *RODERIC*, el repositori de la Universitat de València. En aquesta mateixa direcció, indiquem que també és accessible des del cercador de revistes en accés obert *DOAJ* i també des de dos directoris de publicacions periòdiques de signe molt divers: *Dialnet*, que ens incorporà immediatament al seu repertori, i el nordamericà *EBSCO*, amb qui ja hem signat un acord legal. En aquest sentit, també hem fet gestions amb *RACO* i amb altres cercadors i directoris i, a tall que ens vagen incorporant als seus fons, ho anirem publicitant a la nostra secció d'*Indexació*. Com no podia ser altrament *Scripta* ha nascut amb la voluntat de formar part del grup de publicacions periòdiques de caire científic que es trobe més ben valorades per les agències d'avaluació: hem treballat i treballarem per aconseguir-ho, acomplint tots els requisits que aquestes institucions demanen. I així seguirem.

Però som conscients, també, que allò que garantirà la bona difusió entre els estudiosos, i que farà que els treballs que publiquem en la nostra revista arriben com més lluny millor, serà la qualitat dels estudis aportats pels autors. Si els del primer número han tingut una bona acollida, no esperem menys dels que presentem ara. I encara, perquè els treballs que publiquem tindran el poder d'atraure'n d'altres, com ha passat ja. De fet, després de l'èxit de convocatòria assolit al primer

número, ens arribà a crear una certa preocupació no estar al mateix nivell en la segona. Cosa que, com es veurà de seguida, no ha estat així: el número que ara presentem compta amb un total de 15 articles, dividits en les dues seccions habituals –*Miscel·lània* i *Monogràfic*–, a més de 7 recensions.

2. Pel que fa a l'apartat miscel·lani, un primer bloc –el dedicat al món medieval– s'obri amb el treball de Miquel Marco Artigas, de la UNED, que, amb el títol de «La comicitat, la paròdia i aspectes anticlericals en alguns contes plaents catalans: *La Disputació d'en Buc ab son cavall* i el *Testament de Serradell de Vic*» s'acosta a aquests dos importants textos de la tradició literària medieval catalana, tot emparentant-los amb el gènere dels *fabliaux*. Tot seguit, comptem amb l'aportació de la professora de la Creighton University, Roxana Recio, la qual, amb «*Curial e Güelfa* y la prosa corta alegórica: Los *Triunfos* de Petrarca en la narrativa en catalán del XV», s'endinsa a la clàssica novel·la catalana per posar-la en contacte amb els coneguts *Triunfos* de Petrarca. Encara sobre la novel·la històrica cavalleresca medieval, hi comptem en tercer lloc amb el treball de Bob de Nijs, de l'Institut d'Estudis Catalans, el qual, a «La música polifònica flamenca del segle XV a les novel·les clàssiques catalanes *Tirant lo Blanc & Curial e Güelfa*» fa veure clarament com tant Martorell com l'autor anònim del *Curial*, en donar-nos notícies sobre aspectes musicals, es referien a l'estil més elaborat del seu temps: la polifonia flamenca, que a poc a poc s'imposava a Europa i que ells varen poder conèixer a Anglaterra o a Itàlia. El quart treball que editem és el de Salvador Cuenca, de la Universitat Jaume I de Castelló - *GREMI*. Al seu estudi, «Envers un repertori conceptual de la poesia de Narcís Vinyoles», aporta la detecció dels conceptes filosòfics de la poesia de Vinyoles, l'autor valencià a cavall dels segles XV i XVI que ens deixà obra en català, en castellà i en italià.

El segon bloc, dedicat a l'edat moderna, s'inicia amb l'aportació de Joan Mahiques i Helena Rovira, de la Universitat de Barcelona, que al seu «*Aquí se contienen cuatro obras muy santas, todas expurgadas y dos de ellas atribuidas a Joan Timoneda*», estudien i editen quatre poemes devots publicats a València, possiblement entre 1561 i 1563, i que arribaren a ser inclosos en els índexs inquisitorials al segle XVIII. Per la seua banda, Antoni Biosca, de la Universitat d'Alacant, ens descobreix un autor pràcticament desconegut al seu treball intítulat «Nimfes al Vinalopó. La poesia renaixentista d'un alacantí oblidat, Josep Gosalbes de Cunedo (S. XVI)», tot oferint-nos dades i notícies sobre textos d'aquell poeta llatí del sud valencià que obri les portes a noves aportacions sobre aquell espai i el conreu de les lletres en un període tan fèrtil culturalment com fou el Cincent. Tancant aquesta part de l'aplec, Brauli Montoya –també de la Universitat d'Alacant–, a «L'ús comercial de la costa marítima d'Oriola. Edició i notes onomàstiques i lingüístiques sobre el text d'un plet amb la ciutat d'Alacant (1643)», ens ofereix un treball que conjuga l'edició d'un document administratiu amb una sèrie de reflexions i dades de caire filològic i cultural que mostren clarament l'interès d'aquest tipus d'anàlisis sobre textos que, en principi, queden sovint allunyats, per definició, dels objectius més immediats dels estudiosos de la literatura, la llengua i la cultura.

Un tercer bloc l'ocupen dues aportacions al voltant d'una enigmàtica obra de Ramon Miquel i Planas, que ara recentment s'ha traduït a l'italià i que es basava en una narració anònima de principis del XIX. Tant Inés Ravasini, de la Università degli Studi di Bari «Aldo Moro», amb «*La Leggenda del llibreter assassí de Barcelona*. Tradizione e traduzione. Note al margine dell'edizione italiana» com Francesco De Cristofaro, de la Università degli Studi di Napoli «Federico II», a «Il vaso e i cocci Note in margine a *La leggenda del llibreter assassí de Barcelona*» fan interessants aportacions sobre l'origen i la gestació del text de l'erudit català. Fa exactament un any, alguns membres de la redacció de *Scripta*

vàrem participar en un congrés sobre la transmissió textual i les traduccions entre els països de llengua catalana i Itàlia, organitzat a la Universitat de Nàpols «Federico II» per les professores Anna Maria Compagna i Núria Puigdevall. Una de les taules rodones del congrés es va centrar en el text de la *Llegenda del llibreter assassí de Barcelona*, que acabava de sortir en una edició italiana, a cura de Valentina Ripa. Moderada per Donatella Siviero i amb la participació de la traductora, la taula rodona va estar integrada per Francesco De Cristofaro, Vittorio Marmo, Giuseppe Merlino i Inés Ravasini, als quals els hem demanat que ens enviassen les seues contribucions i dels quals publiquem ara les dues primeres, tot esperant les altres dues per al proper número de *Scripta*.

Per altra banda, la secció monogràfica, que porta per títol *Boccaccio a la Corona d'Aragó*, ha estat coordinada per la professora Roxana Recio, de la Creighton University, d'Omaha (Nebraska, USA). Ella mateixa, a la presentació de la secció, s'encarrega de comentar els treballs que s'hi apleguen. Però paga la pena d'esmentar, ara, ací, els seus autors i els seus títols. Així, comptem amb un article de Maribel Capmany, de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), «La llegenda del *cor menjat* a Boccaccio i la seva repercussió en la literatura catalana»; un altre, de Cesáreo Calvo Rigual, de la Universitat de València - IULMA, s'intitula «*Curial e Güelfa* i Boccaccio: influències lingüístiques»; un tercer, de Lola Esteva, de l'IES Santamarca – Madrid, porta per títol «Sobre la fortuna de Boccaccio en la tradició peninsular. Las primeras traducciones catalanas y la incorporación de la misoginia en Cataluña»; un altre més, de Miquel Marco Artigas –de la UNED, com ja hem dit– duu per títol «Les cartes-marc de la *Història de Valter e Griselda* de Bernat Metge i les del *Griseldis* de Petrarca»; i el cinqué, d'Abby Walls, de l'Albright College, de Reading (Pennsylvania, USA), porta per títol «Writing the Antithesis of Maria of Aragó: Álvaro de Lluna's Rendering of Giovanni Boccaccio's *De claris mulieribus*». Finalment, hi comptem amb un altre més, de la ja esmentada Roxana Recio, que s'intitula «Autor y lector en la traducción catalana del *Decamerón* de Boccaccio: análisis de una asimilación». En conjunt, mitja dotzena d'aproximacions a la difusió de l'importantíssim autor italià a la Corona d'Aragó i, encara, al món ibèric medieval.

Per últim, ens cal assenyalar que als dos blocs anteriors d'estudis, hem d'afegir les ressenyes signades per Adrià Martí i Badia, Joan Vicent Fuertes Zapata, Carlos Martínez Mayor, Vicent Baydal Sala, Oriana Scarpati, Estefania Ferrer del Rio, Joan Carles Villalonga, Stefania Trujillo i Albert Perpinyà Puig, que aporten assenyades valoracions sobre llibres apareguts en els últims mesos o que han merescut l'interés dels autors de les recensions i que des de la revista hem considerat, també, de profit per a la comunitat d'estudiosos.

3. No volem acabar aquesta presentació del número 2 de *Scripta* sense donar les gràcies especialment a la professora Roxana Recio pel seu entusiasme en l'elaboració del monogràfic, a la professora Valentina Ripa –que ha tingut a bé de coordinar els treballs arribats des de terres italianes– i, encara, als avaluadors externs, els noms dels quals –juntament amb els del volum anterior–, per altra banda, apareixen a la secció d'*Avisos* de la nostra revista, per tal que conste on calga. Sense tots ells, i sense l'esforç dels autors, *Scripta* no seria possible.

Vicent Josep Escartí

Director de *SCRIPTA*